

**Аналіз регуляторного впливу
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України
від 15 липня 2020 р. № 611»**

I. Визначення проблеми

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (із змінами) на всій території України було встановлено карантин.

З метою підтримки підприємців та необхідності мінімізації негативного впливу на орендарів державного майна, які потрапили під дію карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на період карантину постановою Кабінету Міністрів України від 15 липня 2020 року № 611 «Деякі питання сплати орендної плати за державне майно під час дії карантину» (далі – Постанова № 611) встановлено чіткий правовий механізм звільнення орендарів від орендної плати повністю або частково.

Як показала практика, в ході реалізації Постанови № 611 виникла необхідність внесення до неї деяких змін.

Згідно з додатком 3 до Постанови № 611 для певного переліку орендарів, які здійснювали господарську діяльність на території аеропортів, передбачено знижку у розмірі 75 відсотків суми нарахованої орендної плати.

На сьогодні Урядом впроваджені нові карантинні послаблення, у зв'язку з чим у певній категорії орендарів з'явилося право відновити свою діяльність.

Так, з 05 червня 2020 року поновлено прийняття та відправлення повітряних суден, що виконують внутрішні пасажирські перевезення авіаційним транспортом, а з 15 червня 2020 року відновлено міжнародне авіасполучення з державами, які відкрили аеропорти для рейсів з України.

Таким чином, зняття встановлених раніше обмежень надає можливість відновити роботу, яку здійснювали орендарі на території аеропортів.

Після відновлення пасажирського авіасполучення у червні 2020 року темпи спаду обсягів перевезень істотно сповільнилися та за результатами III і IV кварталів 2020 року становили відповідно 61,4 та 66,2 відсотка *.

Незважаючи на відновлення забороненої раніше діяльності, орендарі продовжують отримувати знижку 75 відсотків. Як наслідок, державний бюджет недоотримає значні кошти від оренди майна, яке розташоване в аеропортах. Враховуючи місце розташування майна (аеропорти), втрати є суттєвими.

Так, на прикладі розрахунків орендної плати у січні 2021 року, розмір орендної плати з урахуванням знижки 75 відсотків становив 2 552 342 грн. Надходження від орендної плати з урахуванням знижки 50 відсотків становили 6 510 685 грн.

Отже, з огляду на наведений приклад, щомісячні надходження до державного бюджету можливо збільшити на 2 552 342 грн тільки за один місяць.

Також необхідність внесення змін обумовлена деякими проблемами, які виникають у орендодавців та орендарів у процесі застосування до договорів оренди знижок, затверджених Постановою № 611. Так, є випадки, коли цільове призначення, за яким орендар використовує нерухоме майно, зазначене у договорах оренди відповідно до Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 № 786, не відповідає напрямам діяльності орендарів, які мають право на карантинні знижки згідно з Постановою № 611.

Разом з цим, з огляду на заборону проведення масових, культурних і розважальних заходів та заборону закладам культури і кінотеатрам приймати відвідувачів виникла потреба у підтримці орендарів, які орендують приміщення з метою здійснення діяльності у сфері культури та мистецтв.

Згідно з додатком 1 до Постанови № 611 передбачено також звільнити від орендної плати, зокрема, *фізкультурно-спортивні заклади*, діяльність яких спрямована на організацію та проведення занять різними видами спорту.

До Фонду державного майна України надходять численні звернення від орендарів, які орендують *фізкультурно-спортивні об'єкти* (наприклад, басейни), з проханням надати знижку на сплату орендної плати у зв'язку з повним закриттям на час карантину. Таким орендарям неможливо надати знижку на сплату орендної плати без внесення змін до Постанови № 611, тому на знижку мають право *фізкультурно-спортивні заклади*, а не *фізкультурно-спортивні об'єкти*.

Крім того, дослідження стану орендних відносин державних підприємств, їх відокремлених структурних підрозділів, які надають санаторно-курортні послуги населенню, підтверджує негативну тенденцію до спаду попиту серед населення на надання таких послуг у зв'язку з карантинними обмеженнями.

З метою збереження орендних відносин із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги, та враховуючи звернення орендарів, проектом акта також передбачається для орендарів цілісних (єдиних) майнових комплексів державних підприємств, їх відокремлених структурних підрозділів, які надають санаторно-курортні послуги населенню, знизити на 50 відсотків орендну плату.

У зв'язку з вищезазначеним Фондом державного майна України прийнято рішення розробити проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 липня 2020 р. № 611» (далі – проект акта, проект постанови).

* За даними Звіту про діяльність Державної авіаційної служби України за 2020 рік розміщеному за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/davias-zvit-2020.pdf>

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-
	-	+

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки в них така норма відсутня.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є зменшення негативного впливу карантинних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на діяльність суб'єктів господарювання, які потрапили під дію цих заходів, їх підтримку, збільшення надходжень до державного бюджету від орендарів, які використовують нерухоме державне майно для здійснення господарської діяльності на території аеропортів.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативи способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	<p>Залишити чинний регуляторний акт (постанову Кабінету Міністрів України від 15.07.2020 № 611 «Деякі питання сплати орендної плати за державне майно під час дії карантину») без змін.</p> <p>Орендарі, діяльність яких підпадає під заборону у зв'язку з карантинном, залишаться без знижки на оплату орендної плати.</p> <p>Призведе до суттєвих недонадходжень до державного бюджету.</p> <p>Альтернатива є недоцільною.</p>

Альтернатива 2	<p>Внести зміни до чинного регуляторного акта та прийняти новий регуляторний акт (постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 липня 2020 р. № 611»).</p> <p>Внесення змін збереже орендні відносини із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги.</p> <p>Призведе до суттєвого збільшення надходжень до державного бюджету.</p> <p>Найбільш доцільна альтернатива.</p>
----------------	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	<p>Призведе до неможливості застосовувати положення Постанови № 611 до орендарів, діяльність яких підпадає під заборону діяльності у зв'язку з карантинном.</p> <p>Спричинить суттєві недонадходження до державного бюджету.</p>
Альтернатива 2	<p>Надасть змогу застосовувати положення Постанови № 611 до орендарів, діяльність яких підпадає під заборону діяльності у зв'язку з карантинном.</p> <p>Приведе до збільшення надходжень до державного бюджету від орендної плати нерухомого майна певних категорій орендарів.</p>	<p>У разі прийняття проекту постанови надходження від орендної плати до державного бюджету буде збільшено на 2 366 637 грн*.</p>

* На прикладі розрахунків орендної плати у січні 2021 року. Сума 2 366 637 грн є результатом різниці надходжень, на які збільшаться надходження від орендної плати за нерухоме майно до державного бюджету (2 552 342 грн), та надходжень, на які зменшаться надходження від орендної плати за оренду ЄМК ДП, які надають санаторно-курортні послуги населенню, до державного бюджету (185 705 грн).
2 366 637 грн - 185 705 грн = 2 366 637 грн.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Припустимо, що кількість суб'єктів господарювання (орендарі державного майна), на які буде поширюватися регуляторний акт, становитиме 56*.

Показник	Великі	Середні	Малі Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання	2	54	0	56
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	3,57	96,43	0	100

* На прикладі орендних відносин щодо оренди єдиних майнових комплексів та нерухомого майна (56 договорів оренди за січень 2021 року, на яких поширюється проєкт постанови).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	<p>Наявні</p> <p>Оскільки орендарі, позбавлені права на отримання знижок, затверджених Постановою № 611, працюючи в обмеженому режимі, повинні сплачувати орендну плату у повному об'ємі.</p> <p>Можливе припинення договорів оренди із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги, може призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, скорочення робочих місць, до зростання рівня безробіття, що в свою чергу призведе до вишукування додаткових коштів із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України для виплат на випадок безробіття.</p>
Альтернатива 2	<p>Наявні</p> <p>Орендарі отримують право на знижки, затверджені Постановою № 611, працюючи в обмеженому режимі.</p> <p>У разі прийняття проєкту постанови буде зменшено</p>	Відсутні

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	<p>негативний вплив на результати фінансово-господарської діяльності орендарів державного майна, які несуть збитки від повної зупинки роботи або ж діяльності в обмежувальному форматі.</p> <p>Збереження орендних відносин із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги, що в свою чергу убереже від можливих втрат державного бюджету від надходжень орендної плати за такими договорами оренди.</p>	

ВИТРАТИ

суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають унаслідок дії регуляторного акта

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати орендаря, пов'язані з ознайомленням з положеннями проекту постанови після його оприлюднення – 1 робоча година.	36,11* грн	180,55 грн
2	Витрати на підготовку та відправлення запиту (про уточнення деяких положень проекту постанови) до Фонду – 1,5 робочої години 1 раз на рік.	54,17 грн	270,85 грн
3	Сумарні витрати одного суб'єкта господарювання на виконання регулювання (вартість регулювання), гривень $36,11+54,17 = 90,28$ грн	90,28 грн	451,4 грн
4	Кількість суб'єктів господарювання.	56 **	56
5	Загальні витрати суб'єктів господарювання, грн	5 055,68 грн	25 278,4 грн

* Витрати робочого часу за умов: 1 робоча година = 36,11 грн на підставі вимог ст. 8 Закону України від 15 грудня 2020 року № 1082-IX «Про Державний бюджет України на 2021 рік».

** Кількість суб'єктів господарювання (орендарі державного майна), на яких буде поширюватися проект постанови на прикладі за січень 2021 року.

Зазначеним проектом постанови не передбачається надання орендарями, на яких поширюється регуляторний акт, додаткових документів (матеріалів) з метою зміни відсотка орендної плати.

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання малого підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва не проводилися, оскільки дія регуляторного акта не стосується господарської діяльності представниками мікро- та малого підприємництва.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки залишивши регуляторний акт без змін, збільшаться негативні наслідки на орендарів від карантинних заходів по обмеженню господарської діяльності.
Альтернатива 2	4	Є найбільш прийнятним, тому що дозволяє повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки буде зменшено негативний вплив на результати фінансово-господарської діяльності орендарів державного майна, які несуть збитки від повної зупинки роботи або ж діяльності в обмежувальному форматі. Крім того, буде збережено орендні відносини із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги. Внесення змін приведе до суттєвого збільшення надходжень до державного бюджету.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місяця альтернативи у рейтингу
1. Альтернатива 2	<p>Держава: Надасть змогу застосовувати положення Постанови № 611 до орендарів, діяльність яких підпадає під заборону діяльності у зв'язку з карантинном.</p> <p>Приведе до збільшення надходжень до державного бюджету від орендної плати нерухомого майна певних категорій орендарів.</p> <p>Суб'єкти господарювання: Орендарі отримають право на знижки, затверджені Постановою № 611, працюючи в обмеженому режимі.</p> <p>У разі прийняття проекту постанови буде зменшено негативний вплив на результати фінансово-господарської діяльності орендарів державного майна, які несуть збитки від повної зупинки роботи або ж діяльності в обмежувальному форматі.</p> <p>Збереження орендних відносин із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги, що в свою чергу убереже від можливих втрат</p>	<p>Держава: відсутні.</p> <p>Суб'єкти господарювання: відсутні.</p>	<p>Досягнення цілей державного регулювання. Є найбільш прийнятним, тому що дозволяє повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки буде зменшено негативний вплив на результати фінансово-господарської діяльності орендарів державного майна, які несуть збитки від повної зупинки роботи або ж діяльності в обмежувальному форматі. Крім того, буде збережено орендні відносини із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги.</p> <p>Внесення змін призведе до суттєвого збільшення</p>

	державного бюджету від надходжень орендної плати за такими договорами оренди.		надходжень до державного бюджету.
2. Альтернатива 1	<p>Держава: відсутні.</p> <p>Суб'єкти господарювання: відсутні.</p>	<p>Держава: Приведе до неможливості застосувати положення Постанови № 611 до орендарів, діяльність яких підпадає під заборону діяльності у зв'язку з карантинном. Спринчить суттєві недонадходження до державного бюджету.</p> <p>Суб'єкти господарювання: Оскільки орендарі, позбавлені права на отримання знижок, затверджених Постановою № 611, працюючи в обмеженому режимі, повинні сплачувати орендну плату у повному обсязі.</p> <p>Можливе припинення договорів оренди із суб'єктами господарювання, які надають санаторно-курортні послуги, може призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, скорочення робочих місць, до зростання рівня безробіття, що в свою чергу призведе до вишукування додаткових коштів із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України для виплат на випадок безробіття.</p>	<p>Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки залишивши регуляторний акт без змін, збільшаться негативні наслідки на орендарів від карантинних заходів по обмеженню господарської діяльності.</p>

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта та фактична реалізація його положень.

Прийняття проєкту постанови забезпечить підтримку суб'єктів господарювання, на яких поширюється регуляторний акт, та створення сприятливих умов для їх діяльності під час карантину та у період відновлення економіки після карантину.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Фонду державного майна України.

Заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми:

1) погодити проєкт акта з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством фінансів України, Міністерством цифрової трансформації України, Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України, Державною регуляторною службою України та Національним агентством з питань запобігання корупції;

2) направити проєкт постанови до Міністерства юстиції України з метою проведення його правової експертизи;

3) після прийняття регуляторного акта інформування орендодавців державного майна та суб'єктів господарювання про зміни в законодавстві.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не передбачає нових витрат, пов'язаних із здійсненням органом виконавчої влади контрольних функцій (здійснюються спеціалістами у межах службових повноважень).

Передбачаються можливі витрати органу державної влади через збільшення часових витрат на здійснення певних дій з надання консультацій та роз'яснень (усних, письмових) суб'єктам господарювання – учасникам договірних відносин (тривалість – 1 рік).

**Витрати на
адміністрування регулювання**
Фонд державного майна України (його регіональні відділення)

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Умовні витрати на адміністрування регулювання* (за рік), грн
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	1	66,25**	1	56	3 710
2. Підготовка звітності за результатами регулювання	1	66,25	1	56	3 710
3. Інші адміністративні процедури: ** надання консультацій	1	66,25	1	56	3 710
Разом за рік	3	X	X	X	11 130 грн
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	X

* Вартість умовних витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.

** Витрати робочого часу: 66,25 – 1 робоча година працівника Фонду на посаді головного спеціаліста.

Прийняття та оприлюднення запропонованого акта в установленому порядку забезпечить доведення його до відома усіх учасників орендних відносин, які підпадають під дію акта.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Можлива шкода у разі очікуваних результатів дії акта не прогнозується.

Прийняття проекту постанови не призведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з державного бюджету.

Державний контроль за додержанням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися контролюючими органами відповідно до компетенції.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований проект акта буде діяти до прийняття змін до нього, до прийняття змін до нормативно-правових актів, що мають вищу юридичну силу, які стосуються зазначеної сфери регулювання, або до моменту визнання його таким, що втратив чинність.

Проект постанови набере чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Обов'язковими показниками результативності запропонованого акта є:

- розмір надходжень до державного бюджету і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта, – 56;
- розмір коштів, що витрачаються суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – 90,28 грн на 1 суб'єкта на 1 рік;
- час, що витрачається суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – 2,5 години робочого часу на 1 суб'єкта на 1 рік;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб стосовно положень регуляторного акта – проект постанови було оприлюднено на вебсайті Фонду.

Додатковими показниками результативності акта є:

- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;
- кількість договорів, за якими орендарів звільнено від орендної плати за користування нерухомим державним майном;
- кількість договорів, за якими орендарям відмовлено у звільненні від орендної плати за користування нерухомим державним майном.

Проект акта було оприлюднено з метою обговорення та отримання від суб'єктів господарювання зауважень та пропозицій.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта Фондом буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності в строки,

установлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись шляхом статистичного методу.

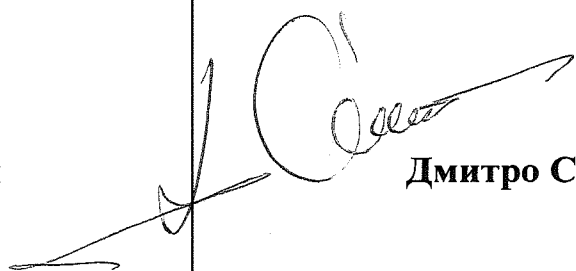
Базове відстеження результативності акта буде здійснено після набрання чинності цим актом шляхом узагальнення результатів, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності. За результатами цього відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься раз на три роки починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності на підставі даних щодо укладення договорів оренди без проведення аукціону.

Виконавцем заходів з відстеження результативності дії регуляторного акта буде Фонд державного майна України.

**Голова Фонду
державного майна України**

Дмитро СЕННИЧЕНКО